

eenigingen te bepalen, dagelijks in aanraking komen met wijk- en andere verpleegsters; de kraamvrouwen haar onderricht in de behandeling en verzorging der zuigelingen ontvangen uit handen van, door de vereeniging opgeleide bakkers; de doelmatigheid wordt ingezien der verschillende verplegingsartikelen, de resultaten worden opgemerkt der gezondheids- en vacantiëkolonies; het werk der ontsmetters wordt gadeslagen en wat dies meer zij, daar kan het toch niet missen of èn het een èn het ander moet tot nadenken stemmen.

Vergeten wij daarbij niet de kracht die er kan uitgaan van kleine geschriften, mits in populaireren vorm gegoten, over verschillende onderwerpen op de hygiëne betrekking hebbende, welke van wege de afdeelingen onder de leden kunnen worden verspreid, en den indruk dien een pakkende voordracht, liefst met lichtbeelden, op het publiek kan uitoefenen, dan heb ik daarmede eenige wijzen aangegeven waarop vaak ongemerkt uitgestrooide kiemen kunnen wortelschieten. Natuurlijk zijn er nog vele andere toedieningsvormen.

Geen nieuwe vereeniging is daarvoor noodig. De vereenigingen „Het Witte” en „Het Groene Kruis” — hun statuten geven dit duidelijk weer — beoogen naast de zorg voor de zieken, de zorg voor de gezonden. Ook als particuliere hygiënische vereenigingen wenschen zij te arbeiden in dezelfde richting als waarin het Staatstoezicht op de volksgezondheid zich beweegt om naast dit lichaam en vergezeld van het Ned. Congres voor openbare gezondheidsregeling de Hollandsche natie te voeren tot op een zoo hoog mogelijk peil van hygiënische ontwikkeling.

Ten slotte dan dit beroep op alle geneeskundigen in den lande om, voor zoover er in hun woonplaats nog geen afdeeling der meer genoemde vereenigingen bestaat, de aanstoot te willen geven tot haar oprichting en hoewel overtuigd als zij zullen zijn van de te ondervinden moeilijkheden, een deel van hun tijd beschikbaar te stellen voor het boven omschreven doel.

Zoolang de hygiëne nog geen leervak uitmaakt op de lagere scholen — afgezien van de vraag of het onderwijs in de gezondheidsleer als zoodanig kans heeft om op lagere- en andere scholen te worden ingevoerd, rust op ons medici de zedelijke plicht om de omstandigheden in het leven te roepen waardoor het aan de sociale hygiëne mogelijk zal worden zich te ontwikkelen.

Lange Ruigeweide, 16 Februari 1903.

W. POOLMAN.

ONGEVALLEN W E T.

In verband met het antwoord van het bestuur der Rijksverzekeringsbank aan het bestuur der Afdeeling Amsterdam, wensch ik de aandacht te vestigen op een artikel in het *Utr. Prov. en Sted. Dbl.* van 16 Febr. 11. (avond-uitgave), daarin op *verzoek van bevoegde zijde* opgenomen.

Dit artikel bevat wenken voor den werkgever, en heeft als laatste alinea het volgende:

„Zulk een werkman (wien nl. een ongeluk is overkomen) moet onmiddellijk onder behandeling worden gesteld van een der geneeskundigen, waarvan den werkgevers een lijst is toegezonden”.

In deze regels leest men dus, dat de behandeling moet geschieden door een ingeschreven geneesheer. Uit het antwoord der Rijksverzekeringsbank blijkt dat dit niet in de bedoeling ligt. Zou het dan niet wenschelijk zijn dat van bevoegde zijde duidelijker de bedoeling werd uitgedrukt, (door bijv. te spreken van eerste of voorloopige behandeling) om te voorkomen, dat in de practijk het bezwaar der Afdeeling Amsterdam omtrent de keuze van den geneesheer reëel werd in plaats van denkbeeldig te zijn, zooals het bestuur der Rijksverzekeringsbank meende?

En is het zelfs wel overeen te brengen met de bedoeling der Rijksverzekeringsbank (zooals die in haar schrijven is uitgedrukt), dat den werkgevers wordt bevolen uitsluitend de hulp der ingeschreven geneeskundigen in te roepen, al is het slechts voor eerste hulp, zonder rekening te houden met den wensch van den patiënt?

Utrecht, 17 Febr. 1903.

J. PH. STAAL.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

PARIJS. — Congres van verzekeringsartsen. In de tweede helft van Mei zal te Parijs het derde congres van verzekeringsartsen plaats hebben. Dit zal zich uitsluitend bezighouden met wetenschappelijke vraagstukken op het gebied der levensverzekering. De ongelukkenverzekering zal dezen keer niet aan de orde komen. Prof. BROUARDEL zal het congres presideeren. Voor het lidmaatschap kan men zich aanmelden bij den secretaris-generaal Dr. A. SIZERELJ, 80 rue Taitbout te Parijs of den penningmeester, den uitgever P. MASSON, 120 boulevard Saint-Germain.

TRIER. — Gemoedsbezwaar tegen perforatie. Een vroedvrouw, die op grond van haar katholieke geloofsleer geweigerd had, haar assistentie verder te verleen bij een vrouw, wier vrucht door de twee ter hulp geroepen artsen zou geperforeerd worden, is, ook in hooger beroep, tot 3 Mk. boete veroordeeld. De wet schrijft in Pruisen n.l. voor, dat de vroedvrouwen nauwkeurig alle voorschriften der artsen moeten uitvoeren. Het Landgericht voegde bij het vonnis de opmerking, dat iemand, die in zulke gevallen niet wil medewerken, geen vroedvrouw moet worden (*Deutsche medic. Zeitung*). Deze gerechtelijke uitsluiting uit een beroep van alle leden eener erkende geloofsgemeenschap zal vermoedelijk niet zonder verzet aanvaard worden.

BERLIJN. — Advocaten en artsen. De *Aerztekammer* voor Berlijn en Brandenburg heeft den staat van inkomsten der 1906 Berlijnsche artsen opgemaakt. Hiervan hadden bijna 5 pCt. geen belastbaar inkomen van 900 Mk. 2.62 pCt. een van 900—1950 Mk., 15.6 pCt. van 1050—2100 Mk., 10.22 pCt. van 2100—3000 Mk. Één arts had een inkomen van 220.000 Mk. Uit een vergelijking met de inkomsten der advocaten blijkt, dat deze gemiddeld